

Annex A – General report format (Article 12)

0. Member State

GR

1. Main achievements under the Birds Directive

1.1 Text in national language

Στην Ελλάδα εφαρμόζεται υψηλός βαθμός προστασίας των ειδών πτηνών. Συγκεκριμένα, έχουν χαρακτηριστεί 207 Ζώνες Ειδικής Προστασίας, εκ των οποίων οι 69 περιλαμβάνουν θαλάσσιο τμήμα. Ο χαρακτηρισμός νέων ΖΕΠ, ιδίως στη θάλασσα, και η επικαιροποίηση του εθνικού καταλόγου θεσμοθετήθηκαν με την ΚΥΑ 50743 (ΦΕΚ Β' 4432/2017) «Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000». Σε ό,τι αφορά την προστασία της ορνιθοπανίδας, ισχύει η απόφαση με αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103 (ΦΕΚ 1495/Β/2010), με την οποία έχουν καθορισθεί μέτρα και διαδικασίες για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, όπως ισχύει. Η ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 8353/276/Ε103 (ΦΕΚ 415/Β/2012), με την οποία τροποποιείται και συμπληρώνεται η ανωτέρω Απόφαση, θεσπίζει ειδικά μέτρα, όρους, διαδικασίες και παρεμβάσεις ώστε να επιτυγχάνεται η αποτελεσματική προστασία, διατήρηση και αποκατάσταση των ειδών και των ενδιαιτημάτων/οικοτόπων της άγριας ορνιθοπανίδας στις ΖΕΠ και ειδικότερα: α) η διατήρηση σε ικανοποιητικό βαθμό της οικολογικής ισορροπίας των ενδιαιτημάτων φωλεοποίησης, τροφοληψίας και καταφυγίου της ορνιθοπανίδας καθώς και των σημαντικών τόπων για τη μετανάστευση των πτηνών, που έχουν χαρακτηριστεί ως ΖΕΠ, β) η αποφυγή των οχλήσεων που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες αυτές έχουν οριστεί, γ) η διασφάλιση της συμβατότητας των αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων με τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας, δ) η άσκηση παραγωγικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων όπως της γεωργίας, της δασοπονίας, της θήρας και της αλιείας, σύμφωνα με τις ανάγκες προστασίας της άγριας ορνιθοπανίδας. Τέλος, είναι σε εφαρμογή ο Νόμος 3937/2011, ο οποίος ενσωμάτωσε τις ΖΕΠ στο εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών, μέσω του ορισμού τους ως Περιοχών Προστασίας Οικοτόπων και Ειδών και ειδικότερα ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας.

Για το σύνολο του δικτύου Natura 2000 (περιλαμβανομένων όλων των Ζωνών Ειδικής Προστασίας και εκτός της περιοχής του Αγίου Όρους λόγω του ιδιαίτερου διοικητικού πλαισίου του), συστάθηκαν Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ), με βάση νέο θεσμικό πλαίσιο (Νόμος Αριθμ. 4519, ΦΕΚ 25/Α/2018). Συγκεκριμένα, ο Νόμος 4519/2018 α) επέκτεινε χωρικά την περιοχή αρμοδιότητας των 28 υφιστάμενων ΦΔΠΠ και μετονόμασε τους περισσότερους από αυτούς κατάλληλα και β) σύστησε 8 νέους ΦΔΠΠ για τις υπόλοιπες περιοχές του δικτύου Natura 2000. Στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 με ΦΔΠΠ, περιλαμβανομένων όλων των Ζωνών Ειδικής Προστασίας, υλοποιούνται δράσεις διατήρησης, διαχείρισης και επιστημονικής παρακολούθησης για είδη ορνιθοπανίδας, δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης κοινού. Οι περισσότερες από τις δράσεις, και για μεγάλο χρονικό διάστημα, εκπονήθηκαν με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007 – 2013) και εθνικούς πόρους.

Δράσεις για τις ΖΕΠ στις περιπτώσεις που η διατήρηση ή η βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία της ορνιθοπανίδας περιλαμβάνονται στα θεσμοθετημένα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας (1η Αναθεώρηση, 2017). Επίσης, έχουν εγκριθεί (ΥΑ αριθμ. 142569, ΦΕΚ 4728/Β/2017) τα προγράμματα μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα. Σε σχέση με τα θαλασσοπούλια, περιλαμβάνεται η ένταξη της συστηματικής συλλογής δεδομένων και έρευνας για την αφθονία, κατανομή και δυναμική πληθυσμών πτηνών στα προγράμματα περιβαλλοντικής παρακολούθησης της Οδηγίας Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική.

Σε ό,τι αφορά τα ενδιαιτήματα της ορνιθοπανίδας που εξαπλώνονται σε δάση και δασικές εκτάσεις, αυτά προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία. Επί των εκτάσεων αυτών εφαρμόζεται αειφορική διαχείριση από τις δασικές υπηρεσίες, μέσω της εφαρμογής δασικών διαχειριστικών σχεδίων. Επισημαίνεται ότι κατά την περίοδο αναφοράς εκσυγχρονίστηκαν οι προδιαγραφές εκπόνησης των δασικών διαχειριστικών σχεδίων (ΥΑ Αριθμ. 166780/1619, ΦΕΚ 1420/Β/2018). Σε αυτά, κατά τη διατύπωση του σκοπού της δασοπονίας λαμβάνονται επίσης υπόψη οι στόχοι διατήρησης και προστασίας των προστατευόμενων περιοχών. Διατάξεις αειφορικής διαχείρισης περιλαμβάνονται στον νόμο για την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων (Νόμος 3208/2003, ΦΕΚ 303/Α/2003, όπως ισχύει). Επίσης, τον Νοέμβριο 2018 θεσμοθετήθηκε η Εθνική Στρατηγική για τα Δάση (ΥΑ Αριθμ. 170195/758, ΦΕΚ 5351/Β/2018). Εκεί, περιλαμβάνονται στόχοι και κατευθύνσεις δράσεων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στα δάση γενικά και στις προστατευόμενες περιοχές ειδικότερα.

Annex A – General report format (Article 12)

Σε ό,τι αφορά την προστασία συγκεκριμένων ειδών πτηνών, κατά την περίοδο αναφοράς εκδόθηκαν δύο εθνικά σχέδια δράσης: α) για τον Ασπροπάρη [Υπουργική Απόφαση αρ. 43236/1053 (Β' 3760) «Εθνικό σχέδιο δράσης για τον Ασπροπάρη (Neophron percnopterus) στην Ελλάδα»] και β) για τη Νανόχηνα [Υπουργική Απόφαση αρ. 43235/1053 (Β' 3762) «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Νανόχηνα (Anser erythropus) στην Ελλάδα»]. Επίσης, εκδόθηκε ένα περιφερειακό σχέδιο δράσης για το Κιρκινέζι [Υπουργική Απόφαση αρ. 43231/1053 (Β' 3761) «Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για το Κιρκινέζι (Falco naumanni) στον Θεσσαλικό κάμπο»]. Οι προβλέψεις τους αναμένεται να εφαρμοστούν την επόμενη περίοδο αναφοράς.

Επισημαίνεται ότι κατά την περίοδο αναφοράς, η συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων υπηρεσιών με επιστημονικούς φορείς, ΜΚΟ κ.λπ., απέδωσε σε ό,τι αφορά την υιοθέτηση τριών Στρατηγικών με άμεση ή λιγότερο άμεση σχέση με την Οδηγία των πτηνών, ήτοι: α) την Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα (ΥΑ Αριθμ. 40332, ΦΕΚ 2383/Β/2014), β) την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (2015, βλ. κεφ. 2.4. βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα, <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=CoyXhegNBHQ%3D&tabid=232&language=el-GR> improved cooperation between authorities, nature conservationists and other interest groups) και γ) την ανωτέρω αναφερόμενη Εθνική Στρατηγική για τα Δάση.

Τέλος, μεγάλη σημασία έχει η υλοποίηση έργου LIFE-IP 4 NATURA (περίοδος υλοποίησης: 2018-2025), που είναι το πρώτο ολοκληρωμένο έργο Life (Life Integrated Project – LIFE IP) στη χώρα, με κύριο σκοπό την υλοποίηση εύρους δράσεων του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας 2014-2020 για το δίκτυο Natura 2000, περιλαμβανομένων των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (www.edozoume.gr). Επιπροσθέτως, ένα νέο εθνικό έργο που ξεκίνησε το ΥΠΕΝ προσφάτως θα δημιουργήσει συνολικό και συγκεκριμένο θεσμικό και διαχειριστικό πλαίσιο για την προστασία, διατήρηση και αποκατάσταση των ειδών και των ενδιαιτημάτων/οικοτόπων της άγριας ορνιθοπανίδας σε όλες τις ΖΕΠ της χώρας. Αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί έως το 2021.

Τέλος, αρκετές δράσεις διατήρησης και διαχείρισης ΖΕΠ έχουν υλοποιηθεί και από άλλους φορείς, π.χ. ΜΚΟ, όπως η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, ινστιτούτα, δημόσια διοίκηση, πανεπιστήμια, εταιρείες, με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Ιδιαίτερα επισημαίνεται η συμβολή του χρηματοδοτικού μέσου LIFE+ για την υλοποίηση δράσεων διατήρησης και διαχείρισης ΖΕΠ (βλ. και βάση δεδομένων έργων LIFE <http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>)

1.2. Translation into English

A high degree of protection for bird species has been attained in Greece. Two hundred and seven (207) Special Protection Areas (SPAs), have been designated, 69 of which contain a marine part. Appropriate measures and procedures to conserve wild birds and their habitats, in accordance to the Birds Directive as applied, are laid down in Decision no 37338/1807/E.103 (Official Journal 1495/B/2010). The Joint Ministerial Decision No 8353/276/E103 (Official Journal 415/B/2012) that amends and complements the 2010 Decision, sets out specific measures, terms, procedures and regulations to achieve effective protection, conservation and restoration of wild birds and their habitats in SPAs. In particular, the targets are: a) to maintain, at a favourable degree, the ecological balance of nesting, feeding and refuge habitats of wild birds as well as of important sites for bird migrations, designated as SPAs; b) to avoid disturbances with significant impacts on bird species for which the SPAs have been designated; c) to ensure that development projects and activities are compatible with wild birds; d) to take into consideration the needs for avifauna protection during the application of production and recreational activities such as agriculture, forestry, hunting, fisheries.

Moreover, the Law on biodiversity conservation (Law no 3937/2011, Official Journal 60/A/2011) also applies. It has consolidated the SPAs in the national system of protected areas through their designation as “Habitats and Species Protection Areas” and specifically as Special Protection Areas (SPAs).

Management Authorities (MA) for all N2K sites, including SPAs, are in place (with the exception of The Holy Mountain – Agio Oros, due to its special administrative status), according to recent legislation (Law 4519, Official Journal 25/A/2018). In particular, by this law a) the area of jurisdiction of already operating 28 MA has considerably expanded and b) 8 new MA have been established. For N2K sites, including SPAs, conservation, management and monitoring activities for species of the Birds Directive are implemented, together with information and public awareness activities. Most of these activities, and for an extended period of time during the reporting period, were co-funded by the European Fund for Regional Development and national funds.

Management measures for SPAs, in cases where the maintenance or improvement of the status of water is an important factor for bird protection, are defined in the approved River Basin Management Plans (1st review and update, Ministerial Decisions published in 2017). Furthermore, the programmes of measures for the attainment or maintenance of good

Annex A – General report format (Article 12)

environmental status of marine waters have also been approved (Ministerial Decision 142569, Official Journal 4728/B/2017). Therein, with regard to sea birds, the systematic collection of data and research on abundance, distribution and dynamics of their populations are included in the environmental monitoring programs of the Marine Strategy Framework Directive.

The habitats of birds that occupy forest and forested areas are protected by forest legislation and are sustainably managed by Forest Services, through the application of forest management plans. It is noted that during the reporting period, the specifications of forest management plans have been modernized (Ministerial Decision no 166780/1619, Official Journal 1420/B/2018); among others, in the context of forestry objective setting, conservation objectives of protected areas are taken into consideration. Provisions for sustainable forest management are included in Law 3208/2003 (Official Journal 303/A/2003, as it applies). Furthermore, in November 2018, the Ministry of Environment legislated the National Forest Strategy (Ministerial Decision 170195/758, Official Journal 5351/B/2018). It contains, among others, targets and priorities for action for forest biodiversity in general and for forest protected areas in particular.

Concerning the protection of specific bird species, two national action plans were adopted during the reporting period: (a) for the Egyptian vulture (Ministerial Decision no. 43236/1053 (B '3760) "National Action Plan for Nephron percnopterus in Greece" and b) for the Lesser White-fronted Goose [Ministerial Decision no. 43235/1053 (B '3762) "National Action Plan for Anser erythropus in Greece". A regional action plan for the lesser Kestrel was also adopted [Ministerial Decision no. 43231/1053 (B '3761) "Regional Action Plan for Falcon naumanni in the Thessaly plain". Their measures are expected to be applied in the next reporting period.

It is also noted that during the reporting period, the improved cooperation between authorities, research institutes, NGOs and other interest groups has led to the adoption of three Strategies, directly, or indirectly related to the objectives of the Birds Directive, i.e. a) the National Biodiversity Strategy and Action Plan (Ministerial Decision 40332, Official Journal 2383/B/2014); b) the National Strategy for Adaptation to Climate Change (2015, chapter 2.4. biodiversity and ecosystems, <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=CoyXhegNBHQ%3D&tabid=232&language=el-GR> in Greek); c) the above mentioned National Forest Strategy.

Finally, great importance is attributed to the start of a new LIFE IP project 4 Natura "Integrated actions for the conservation and management of Natura 2000 sites, species, habitats and ecosystems in Greece", which is the first integrated life project for Greece. It aims to implement a range of measures of the Priority Action Framework for the period 2014-2020 for the Natura 2000 network. Its implementing period is 2018-2025 (www.edozoume.gr). In addition, a new national project recently initiated by the Ministry of Environment will create a comprehensive and specific institutional and management framework for the protection, conservation and restoration of species and their habitats in all SPAs in the country. It is expected to be completed by 2021. Finally, several conservation and management actions have been implemented by other bodies, eg. NGOs such as the Hellenic Ornithological Society, institutes, public administration, universities, companies with European funding. Particular mention is made of the contribution of the LIFE + financial instrument to the implementation of conservation and management actions for SPAs (see also the LIFE project database <http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>).

2. General information sources on the implementation of the Birds Directive - links to information sources of the Member State

2.1 General information on the Birds Directive

<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=236&language=el-GR>

2.2. Information on the Natura 2000 (SPA) network

<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432&language=el-GR>

<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=539&language=el-GR>

2.3. Monitoring schemes (Art. 4(1) and Art. 10)

<http://www.biodiversity-info.gr/index.php/el/national-reports/birds-dir-reports>

2.4. Protection of species (Art. 5-8)

Annex A – General report format (Article 12)

1) Articles 57, 58 of Law 2637/27-8-1998 (Official Journal 200/A/1998)

2) Law 125188/246 (CITES, Official Journal 285/B/2013)

2.5. Transposition of the Directive (legal texts)

Joint Ministerial Decision No 8353/276/E103 (Official Journal 415/B/2012)

<http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=1zUfPc63nnE%3d&tabid=236&language=el-GR>

Joint Ministerial Decision No 37338/1807/E.103 (Official Journal 1495/B/2010)

<http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=yjTKf5DklpM%3d&tabid=236&language=el-GR>

3. Natura 2000 (SPAs) - site classification (Art. 4)

	Number of SPAs	Surface area of SPAs
3.1 All SPAs	207	38650
3.2 Terrestrial area of sites (excluding marine areas)		28066
3.3 Marine sites	69	10584
3.4 Date of database used	02-03-2018	

4. Set of conservation measures and management plans for Natura 2000 sites (SPA)

	Number of SPAs for which	Proportion (%) of the SPA network area for which
4.1 Necessary conservation measures have been established and are applied	6	4.7
4.2 Conservation measures have been set out in a comprehensive management plan or a similar instrument	1	4.1

5. Measures taken in relation to approval of plans and projects (Art. 6.4 and Art. 7 of the Habitats Directive)

6. Research and work required as a basis for the protection, management and sustainable use of

6.1 National bird atlas

6.1.1 Title

6.1.2 Year of publication

6.1.3 Web-link and/or bibliographic reference

6.2 National bird monitoring overview

6.3 National bird red list

6.3.1 Title

6.3.2 Year of publication

6.3.3 Web-link and/or bibliographic reference

6.4 Other publications of EU-wide interest (e.g. national overview of action for threatened species)

7. Non-native bird species (Art. 11)